

[Bjørn Elmquist]

get fra mit partis side, at vi lagde stor vægt på, at der blev sendt et klart signal fra det danske folketing til magthaverne i Sydafrika og til omverdenen.

Det, vi har søgt at forhandle os frem til enighed om under udvalgsbehandlingen, er desværre ikke lykkedes helt. Vi var tæt på målet – vi var tæt på at få den store enighed, hvor kun et enkelt parti her i salen ville stemme imod – men desværre lykkedes det ikke at opnå denne totale enighed. Dette skyldes ikke, at vi i mit parti nu ser med mildere øjne på Sydafrikas apartheidregime, end vi gjorde ved førstebehandlingen. Vi beklager, det ikke har været muligt at få denne næsten totale enighed. Man kan sige, at vi ved at vedtage det, som vi må forudse vil blive vedtaget i dag, faktisk har gået den sidste rest af vejen. Man kan også have nogle mere filosofiske overvejelser om, hvad man gør med trusler – om trusler er bedst, så længe de hænger i luften. Nu bliver truslen realiseret ved, at forslaget bliver vedtaget, som det gør i dag, og så kan man sige, at det officielle Sydafrika nu ikke kan vente sig noget værre fra os.

Man kan også have nogle overvejelser af, hvor klogt det er, om vi går for mange skridt foran de andre nordiske lande og foran de andre EF-lande, og om det er sådan, at de store partnere, vi har, og som gerne skulle høre på os, når vi taler om det i FNs sikkerhedsråd og i FNs generalforsamling, nu vil sige: nå ja, nu har Danmark vasket sine hænder så rene, de kan vaskes.

Men alt i alt, signalet skal være klart, synes vi også i vort parti, nemlig at vi fordømmer apartheidregimet i Sydafrika.

Riishøj (SF):

Det er rigtigt, som flere ordførere har nævnt, at dette beslutningsforslag om Sydafrika har haft en noget særlig historie. Der var en overgang udsigt til, at forslaget kunne vedtages bredt i folketinget. Nogle partier var jo til forhandlinger med udenrigsministeren og nåede tilsyneladende til en enighed, og ud fra den betragtning, at et bredt forlig altså åbenbart ikke omfatter venstrefløjen, for vi var ikke inviteret med, skete der de ting, som jo jævnlig sker i regeringen, nemlig at der er uenighed, og nu får vi altså den klassiske situation, hvor optrapningen af

sanktionspolitikken skal vedtages med en snæver marginal i folketinget.

Det fremgik dog ikke af de borgerlige ordførere, så vidt jeg hørte det, hvordan regeringen vil stemme til forslaget som helhed, og det ville det være rart nok lige at få frem i debatten og måske også få begrundet. Stemmer man imod, eller undlader man, når der nu skal stemmes om forslaget som helhed?

Vi kan i socialistisk folkeparti tilslutte os denne betænkning. Den har nogle fremskridt i forhold til den bestående tilstand, men den har beklageligvis også stadig nogle svage punkter. Det gode er naturligvis, at vi nu får et klart forbud mod kulimporten. Jeg har også mærket mig, at der nu fra elværksside siges, at det vist ikke bliver så dyrt at forøge importen fra andre lande end Sydafrika. Det har vi ikke hørt før, men der er såmænd ikke noget i det internationale kulmarked, der skulle begrunde, hvorfor det lige netop nu skulle blive billigere end tidligere. Det, der gør, at det er et ganske gunstigt tidspunkt nu at skifte over, er simpelt hen situationen på det internationale energimarked og ikke mindst det internationale kulmarked. Det er jo købers marked i udpræget grad, og det vil det sandsynligvis ikke være, i hvert fald ikke i samme grad, omkring 1990. Derfor er det det bedst tænkelige tidspunkt at standse kulimporten nu.

Man kunne for så vidt udmærket have vedtaget det forslag, som SF og VS har fremsat, og som er et lovforslag, men o.k., nu kommer udenrigsministeren selv med et forslag, og så bliver det altså vedtaget; så meget er jo sikkert.

Det andet, som er positivt, er, at vi også får standset for olietransporterne til Sydafrika. Det står ikke direkte nævnt, men det er nævnt helt klart i regeringens eget forslag, at der skal gribes ind over for olietransporterne, og jeg har forstået, at flertalspartierne her mener, at olietransporterne selvfølgelig er omfattet af det, der hedder »al eksport«, så olietransporterne får vi også standset.

Derudover er det positivt, at de elementer, der vedrører eksporten, som var med i SFs og VS' forslag, også inddrages her, om end der er formuleringer, som vi gerne så anderledes. Vi mener ikke, det var nødvendigt at skrive både »som hovedregel« og »om muligt«, som der står citeret i betænkningen. »Om muligt« kunne naturligvis være med,